

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Urtos/1/2019
Identifikačné číslo spisu:	7018200979
Dátum vydania rozhodnutia:	20.02.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:7018200979.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Serbovej a členov senátu JUDr. Aleny Šiškovéj a JUDr. Martina Bargela, v trestnej veci odsúdeného R. Q. N., na neverejnom zasadnutí konanom 20. februára 2019 v Bratislave, o sťažnosti odsúdeného R. Q. proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 12. decembra 2018, sp. zn. 4Ntc/24/2018 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, sťažnosť odsúdeného R. Q. s a z a m i e t a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach (ďalej aj len „krajský súd“) uznesením z 12. decembra 2018, sp. zn. 4Ntc/24/2018 rozhodol tak, že podľa § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z, za použitia § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona zamietol žiadosť odsúdeného R. Q. (ďalej aj len „odsúdený“) o podmienene prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

V odôvodnení krajský súd vo všeobecnosti uviedol, že odsúdený vykonáva na území Slovenskej republiky nepodmienečný trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Krajského trestného súdu vo Viedni, Rakúska spolková republika z 31. júla 2015, sp. zn. 144 Hv 71/15i, právoplatného dňa 04. augusta 2015, pre zločin ťažkej krádeže vlámaním za účelom zárobku podľa § 127, § 128 ods. 1, ods. 4, § 129 ods. 1, § 130 v časti dokonaný a v časti štádia pokusu podľa § 15 Trestného zákona Rakúskej spolkovej republiky, za ktorý mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 1642 dní s tým, že súd odsúdeného na výkon trestu zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo 16. novembra 2016, sp. zn. 8Ntc/23/2016 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. januára 2017, sp. zn. 3Urto/1/2017 bolo rozhodnuté, že rozsudok Krajského trestného súdu vo Viedni, Rakúska spolková republika z 31. júla 2015, sp. zn. 144 Hv 71/15i sa na území Slovenskej republiky uznáva a vykoná; podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona súd odsúdeného R. Q. na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Dňa 31. októbra 2018 doručil odsúdený krajskému súdu podanie označené ako „Žiadosť o podmienene

prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody." V ňom vo všeobecnosti uviedol, že spĺňa tak formálne, ako aj materiálne podmienky ustanovené Trestným zákonom za účelom kladného rozhodnutia o tejto žiadosti.

Krajský súd si za účelom rozhodnutia o žiadosti odsúdeného o podmiennečné prepustenie zaobstaral tieto podklady: správu riaditeľa Obvodného oddelenia Policajného zboru Gelnica (č. l. 15 spisu), hodnotenie podané mestom Gelnica (č. l. 16 spisu) a hodnotenie riaditeľa Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice (č. l. 20 a nasl. spisu).

Zo správy riaditeľa Obvodného oddelenia Policajného zboru Gelnica krajský súd zistil, že R. Q. má bohatú trestnú minulosť, v kontexte ktorej sa dopúšťal trestnej činnosti na viacerých miestach Slovenskej republiky. Je vnímaný ako pravidelný konzument alkoholických nápojov, v dôsledku čoho sa dostáva do ťažkých stavov vyvolávajúcich konflikty a pohoršenia. Na základe týchto skutočností riaditeľ Obvodného oddelenia Policajného zboru Gelnica podmiennečné prepustenie odsúdeného R. Q. z výkonu trestu odňatia slobody neodporúča.

Z hodnotenia podaného Mestom Gelnica vyplýva, že odsúdený sa dlhú dobu nezdržiava v mieste trvalého pobytu. Trvalý pobyt má hlásený v byte matky: F. Q., nar. XX. J. XXXX. Matka s odsúdeným udržiava kontakt. Iné údaje o odsúdenom známe nie sú.

Z hodnotenia riaditeľa Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice z 09. novembra 2018 krajský súd zistil, že odsúdený R. Q. bol dodaný príslušníkmi Pohotovostného policajného útvaru Bratislava do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Bratislava dňa 23. februára 2017. Následne bol odsúdený za účelom výkonu trestu premiestnený dňa 07. marca 2017 do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov, kde bolo jeho správanie na požadovanej úrovni. Do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice bol premiestnený za účelom výkonu trestu dňa 21. marca 2017. Jeho správanie bolo počas pobytu v nástupnom oddiele na požadovanej úrovni, bez pozoruhodností. Dňa 27. marca 2017 bol menovaný umiestnený do oddielu výkonu trestu so stanovenou diferenciacnou skupinou „B". Autority sa snaží rešpektovať, k príslušníkom Zboru väzenskej a justičnej stráže zachováva zásady slušného správania. Ústavný poriadok a časový rozvrh dodržiava v rámci noriem. Ojedinele sa zapája do kultúrnoosvetových činností realizovaných v oddiele výkonu trestu a do celoustavných aktivít. Zúčastňuje sa prednášok na spoločensky aktuálne témy. Odsúdený R. Q. nie je pracovne zaradený, ale priebežne sa zapája do činností pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného zameraných na udržiavanie čistoty a upravenosti ubytovacích a spoločných priestorov ústavu. Z radov odsúdených nezastáva žiadnu funkciu. Menovaný je slobodný, pri nástupe uviedol, že deti nemá a kontakt s vonkajším prostredím udržiava formou korešpondencie, balíkov a nárokových návštev s matkou. Snaží sa zúčastňovať na plnení programu zaobchádzania sa. Tento program sa plní čiastočne, kvôli slabšej aktivite v oblasti kultúrno-osvetových činností. Odsúdený R. Q. nebol disciplinárne odmenený ani potrestaný. Odsúdený je zvyknutý na podmienky výkonu trestu (je v nich zadaptovaný) a v týchto podmienkach si dokáže plniť svoje povinnosti aj na základe jeho opakujúcich sa pobytov vo výkone trestu. Mimo podmienok výkonu trestu je resocializačná prognóza u menovaného nepriaznivá a riziko sociálneho zlyhania je vysoké. Z hodnotenia vyplýva, že odsúdený čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie, ale jeho podmiennečné prepustenie sa neodporúča.

Na verejnom zasadnutí pred krajským súdom dňa 12. decembra 2018 sa zástupca ÚVTOS vyjadril k práci a správaniu odsúdeného. Uviedol, že čo sa týka osoby odsúdeného, zotrváva na písomnom hodnotení, ktoré je založené v spise. Udáva, že je pravda, že odsúdený získal jednu odmenu, ale to nemení hodnotenie odsúdeného a jeho prepustenie sa neodporúča lebo je vysoké riziko sociálneho zlyhania. Zástupca ÚVTOS na verejnom zasadnutí navrhol zamietnuť žiadosť odsúdeného. Krajská prokurátorka na verejnom zasadnutí konanom pred krajským súdom dňa 12. decembra navrhla zamietnuť žiadosť odsúdeného o prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, vzhľadom k tomu, že aj pri znížení niektorých ukazovateľov hodnotenia, ktoré sú diskriminačné, by odsúdený napriek tomu nedosiahol menej ako 12 bodov.

S poukazom na vyššie uvedené dospel krajský súd k záveru, že odsúdený nesplnil zákonnú podmienku obsiahnutú v § 66 ods. 1 Trestného zákona, nakoľko plnením svojich povinností a svojim správaním nepreukázal polepšenie; nedá sa teda od neho očakávať, že povedie riadny život a na podklade citovaného v konečnom dôsledku rozhodol krajský súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti sťažnosťou napadnutého uznesenia.

Proti vyššie označenému uzneseniu krajského súdu podal ihneď po jeho vyhlásení v zákonnej lehote odsúdený R. Q. sťažnosť, ktorú neskôr odôvodnil písomným podaním (aj keď v záhlaví označenom ako „Odvolanie“).

V odôvodnení podanej sťažnosti uvádza, že krajský súd nebral do úvahy, že bol odsúdený v Rakúsku, kde si odpykával trest a bol tam aj pracovne zaradený a poberal plat. Uvedené podklady neboli dodané k rozhodovaniu o podmienечnom prepustení. K správe podanej Obvodným oddelením Policajného zboru v Gelnici uvádza, že minulosť je za ním; uvedená trestná činnosť prebiehala pred viac ako 13 rokmi. Nikdy sa neliečil z alkoholu ani drog. Ako mladý „nebol zrovna svätý“, „avšak tieto časy sú už dávno preč“. Ústav pre výkon trestu odňatia slobody Košice ho hodnotí podľa jeho názoru neprávom; je zaradený v diferenciachnej skupine „B“, čo je dobré; časový rozvrh dodržiava, lebo inak by bol disciplinárne potrestaný. Taktiež to platí aj pre ostatné aktivity. Pre program zaobchádzania robí všetko, čo umožňuje ústavný poriadok. Vo výkone trestu nie je zvyknutý, naopak, zvyknutý je na svoju rodinu. Z hodnotenia vyplýva, že čiastočne spĺňa podmienky na prepustenie. To uviedol aj pedagóg, ktorý ho však neodporučil prepustiť na základe bodovania. Ako uviedla krajská prokurátorka, toto hodnotenie je ale diskriminačné najmä voči jeho osobe. Záverom uvádza, že spĺňa podmienky na podmienечné prepustenie a neexistuje žiadny zásadný dôvod na zamietnutie jeho odvolania. V budúcnosti chce viesť riadny život a postarať sa o svoju mamu. Prácu má zabezpečenú v Českej republike, kde žije a pracuje jeho sestra. Žiada, aby „vyššia súdna inštancia“ posúdila jeho argumenty a rozhodla v jeho prospech.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) primárne skúmal, či sťažnosť podala osoba na to oprávnená a v zákonom stanovenej lehote a zistil, že zákonné podmienky uvedené v § 186 ods. 1 Trestného poriadku a § 187 ods. 1 Trestného poriadku, nevyhnutné na podanie sťažnosti, boli splnené. Následne na podklade sťažnosti odsúdeného preskúmal v rozsahu § 192 ods. 1 Trestného poriadku správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému odsúdený podal sťažnosť a konanie predchádzajúce tomuto výroku a zistil, že krajský súd rozhodol v súlade so zákonom, keď žiadosť odsúdeného R. Q. zamietol.

Podľa § 18 ods. 1 zák. č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zák. č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov, súd, ktorý rozhodol o uznaní a výkone rozhodnutia, je oprávnený prijať všetky následné rozhodnutia spojené s výkonom trestnej sankcie vrátane podmienечného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmienечne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život a ak ide o osobu odsúdenú za zločin, po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienечného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienечného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmienечnom prepustení súd prihliadne aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Z hľadiska posúdenia dotknutého trestného činu ako prečinu zločinu alebo obzvlášť závažného zločinu vo vzťahu k podmienke výkonu určitej časti trestu pri podmienечnom prepustení (§ 66, § 67 Trestného zákona) je rozhodujúca právna kvalifikácia podľa cudzieho rozhodnutia (a týmto rozhodnutím kvalifikačne použitého zákona iného štátu), ktoré bolo uznané príslušným súdom Slovenskej republiky, a

to z hľadiska kritérií uvedených v § 10 Trestného zákona a § 11 Trestného zákona (forma zavinenia a trestná sadzba trestu odňatia slobody) (R 13/2016).

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku, o podmienечnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmienечné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia, okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Z obsahu predloženého spisu vyplýva, že formálne podmienky uvedené v skôr uvedených ustanoveniach týkajúce sa príslušnosti súdu na rozhodovanie o posudzovanej otázke, o lehote na podanie žiadosti odsúdeného a oprávneného subjektu na jej podanie boli splnené.

Aj keď je pravdou, že v žiadnom prípade nemožno vylúčiť možnosť prevýchovy a podmienечného prepustenia (a to dokonca ani u osôb, ktoré sa dopustili mimoriadne závažnej trestnej činnosti), najvyšší súd v tomto smere udáva, že podmienечné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je namieste len v tom prípade, ak vzhľadom na všetky okolnosti, ktoré môžu mať v rámci konania o podmienечnom prepustení význam je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie riadny život.

V nadväznosti na uvedené, vo vzťahu k materiálnym podmienkam podmienечného prepustenia, najvyšší súd musí uviesť, že napriek tomu, že odsúdený tak v žiadosti o podmienечné prepustenie, ako aj v sťažnosti voči uzneseniu krajského súdu uvádza, že sa vo výkone trestu správa riadne a takisto si plní všetky povinnosti, pričom v prípade prepustenia na slobodu sľubuje, že chce žiť riadnym životom. Z hodnotenia ústavu na výkon trestu odňatia slobody (č. l. 27 a nasl. spisu), ako aj s tým spojenými vypracovanými správami orgánov štátnej správy označenými v predchádzajúcom texte (napr. hodnotenie osoby odsúdeného Mestom Gelnica, č. l. 16 spisu a hodnotenia uskutočneného Okresným riaditeľstvom Policajného zboru Gelnica, č. l. 15 spisu) súhrnne vyplýva záver, ktorý ním prezentované argumenty podstatným spôsobom neguje; konkrétne, že odsúdený program zaobchádzania plní len čiastočne a výkon trestu odňatia slobody plní svoj účel len sčasti. Navyiac, riziko sociálneho zlyhania odsúdeného je vysoké a jeho resocializačná prognóza nepriaznivá. Najvyšší súd dodáva, že v neprospech odsúdeného je takisto jeho trestná činnosť s počtom troch záznamov (vo vzťahu ku ktorým sa na páchatela nehladá ako keby nebol odsúdený - viď odpis registra trestov na č. l. 18 spisu a nasl.).

Najvyšší súd na tomto mieste takisto považuje za potrebné upozorniť na konštatovanie obsiahnuté v hodnotení vypracovanom Okresným oddelením Policajného zboru v Gelnici, podľa ktorého je odsúdený pravidelným konzumentom alkoholu; je možné konštatovať, že táto osobnostná vlastnosť konštatovaná aj v resocializačnej prognóze odsúdeného len posilňuje beztak vysoké riziko opätovného spoločenského zlyhania v prípade kladného rozhodnutia súdu o žiadosti odsúdeného o podmienечné prepustenie. Plnenie povinností odsúdeným vo výkone trestu odňatia slobody na splnenie materiálnych podmienok pre kladné rozhodnutie o žiadosti o podmienечné prepustenie pritom samo osebe nepostačuje.

Vyššie uvedené hodnotenie ústavu na výkon trestu odňatia slobody v spojení s hodnotením podaným Okresným riaditeľstvom Policajného zboru Gelnica, odpisom z registra trestov, ako aj povahou spáchaného trestného činu (skutočností, ktoré boli premietnuté aj do výroku rozhodnutia krajského súdu) však takýto záver priamo vylučujú. Preto najvyšší súd nemal za preukázané splnenie materiálnej podmienky, teda že od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Navyiac, aj v prípade nezohľadnenia ukazovateľov hodnotenia, ktoré je možné považovať za diskriminačné (vek odsúdeného, jeho pohlavie a dosiahnutú úroveň vzdelania) by miera sociálneho zlyhania vyplývajúca z ostatných v dotazníku obsiahnutých ukazovateľov bola naďalej vysoká. Vyjadrenie odsúdeného o sľúbenej práci v Českej republike nebolo v rámci konania o žiadosti o podmienечné prepustenie nijak doložené.

V odôvodnení napadnutého rozhodnutia teda krajský súd dostatočne vysvetlil úvahy, ktorými sa riadil pri rozhodovaní o žiadosti odsúdeného a z akých dôvodov tejto nevyhovel; riadnym a zrozumiteľným

spôsobom takisto odkázal i na skutočnosti, o ktoré tieto úvahy oprel a svoje rozhodnutie zároveň presvedčivo odôvodnil. V súlade so stavom veci a zákonom postupoval krajský súd aj pri posudzovaní žiadosti odsúdeného o podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Inak povedané, krajský súd nepochybil, keď rozhodol o zamietnutí návrhu odsúdeného R. Q. na podmienčné prepustenie s odôvodnením, že nespĺňa podmienky na podmienčné prepustenie uvedené v ust. § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona.

Na podklade týchto úvah najvyšší súd rozhodol tak, ako je to uvedené v enunciiate tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.